

Juttua taivutuksesta

Tämän artikkelin julkaisupäiväksi on so-
vittu Ilta-Sanomiin 8.8.2026. Kuinka sat-
tuikaan sopivasti, että sanaristikkoseura
Sanaseppöjen kesäpäivien ajankohta on
tänä vuonna 7.–9.8.2026, joten saamme
Ilituksen tuoreen lehden juuri silloin. Kesä-
päivät on kuulunut seuran tärkeimpiin
tapahtumiin koko historiansa ajan. Tänä
vuonna vuorossa on viikonlopun vieto
Keski-Suomessa, Laukaassa, kylpyläho-
telli Spa&Resort Peurungassa.

Joudun tunnustamaan, että minun oli
pakko tarkastaa, miten kunnan nimi Lau-
kaa taipuu. Oma kieleni olisi taipunut pa-
remmin Laukaalle kuin Laukaaseen, mut-
ta suosituksena on jo pitkään ollut, että
kuntien, kaupunkien ja muiden paikkojen
nimet taivutetaan niin kuin paikkakunnal-
la on vakiintuneesti ollut tapana. Saman-
laiset tai samantyyppisetkin nimet voivat
taipua eri tavoin, jos ne ovat vanhastaan
sellaisiksi vakiintuneet, esim. Torniossa
ja Yli-Torniolla, Alastarolla ja Ylistarossa.
Mieleeni tuli monia tapauksia, joissa paik-
kakunnan asukkaille ei ole eikä tule tästä
mitään ongelmaa. Ongelma syntyy pää-
sääntöisesti paikkakunnalla vierailevien
kielikorvan tottumattomuudesta, koska
heillä on omat vastaavanlaiset kokemuk-
set taivutuksesta.

Oma syntymäpaikkani on Alavus. Siellä
syntynyt on alavutelainen. Vierailijan kor-
vaan se ei oikein istu. Todella usein kuu-
lee sanottavan alavuslainen. Alavuden
rajan kun ylittää Virtain (Virrat) puolelle,
kohtaamme erään hankalimmista taivu-
tuksista: asukas on virtolainen ei virrat-
lainen.

Sitten etu- ja sukunimien taivutuksista.
Pääministerimme Petteri Orpo on var-
masti perheensä puolesta sitä mieltä,
että heidän lapsensa eivät ole Orvot vaan
Orpot. Orvo on etunimi. Sukunimen halti-
ja voi itse päättää taivutusmuodon.

Eräs yleisimmistä ristikkosanoista on
Atet. Nimi Atte taipuu yleiskielen mukaan
yksikön genetiivissä muotoon Aten ja
partitiivissa muotoon Attea. Nimeen kuu-
luvan kaksoiskonsonantin vuoksi siinä ta-
pahtuu astevaihtelu, joten esim. illatiivis-
sa sanotaan Atteen ja adessiivissa Atella.

Useat lukijat ja heidän lähipiirinsä tulevat
iloisiksi, kun kauniimpaa sukupuolta ko-
rostetaan pienellä lisäyksellä. Vaimoni
Seija-Riittakin ilahtuneena muistaa, kun
häntä on Salossa asuneena kutsuttu tit-
telillä salotar. Mitenkä tuon lisäyksen
sovittaa Kustavissa tai Koski TI:ssä asu-
ville?

Lopuksi totean, että menipä pilkun viila-
ukseksi. Mutta nimiasiat ovat aina tunne-
asioita ja aiheuttavat mukavaa pöhinää-
kin, varmasti myös sanaristikkoseuran
kesäpäivillä.

Jari Haapa-aho
jari.haapa-aho@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipi-
teitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi